

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 17. Rok: 2024 Číslo: 11.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti



Stávajme sa tým, čo prijímame v Eucharistii (z myšlienok pápeža Františka)

Evanjelium rozpráva o Ježišovej Poslednej večeri (Mk 14, 12-26), počas ktorej sa Pán daruje v chlebe, ktorý láme a v kalichu, ktorý dáva učeníkom, je to vlastne On sám, kto sa dáva za celé ľudstvo a obetuje seba samého za život sveta.

V Ježišovom spôsobe lámania chleba je dôležitý aspekt, ktorý evanjelium zdôrazňuje slovami „dával im ho“ (v. 22). Zapíšme si tieto slová do srdca: dával im ho. Eucharistia pripomína predovšetkým rozmer daru. Ježiš vzal chlieb nie preto, aby ho sám zjedol, ale aby ho lámal a dával učeníkom, čím zjavuje svoju identitu a poslanie. Život si neponechal pre seba, ale daroval ho nám; svoje božské

bytie nepovažoval za závideniahodný poklad, ale zriekol sa svojej slávy, aby mal účasť na našej ľudskej prirodzenosti a umožnil nám vojsť do večného života (porov. Flp 2, 1-11). Zo svojho života urobil Ježiš dar. Zapamätajme si to.

Chápeme teda, že slávenie Eucharistie a prijímanie tohto Chleba, ako to robíme najmä v nedeľu, nie je aktom uctievania odtrhnutým od života alebo len chvíľou osobnej útechy. Musíme mať stále na pamäti, že Ježiš vzal chlieb, lámal ho a dával im ho, a preto nás spoločenstvo s ním robí schopnými stať sa tiež chlebom lamaným pre iných, schopných deliť sa o to, čo sme a čo máme. Svätý Lev Veľký hovorieval: „Naša účasť na Kristovom

tele a krvi nesmeruje k ničomu inému, ako k tomu, aby sme sa stávali tým, čo prijímame“ (Kázeň XII o umučení, 7).

Bratia a sestry, k tomu sme povolaní: aby sme sa stali tým, čo prijímame, aby sme sa stali „eucharistickými“, teda

ľuďmi, ktorí už nežijú pre seba (porov. Rim 14, 7) v logike vlastníctva a konzumu, ale ktorí



vedia zo svojho života urobiť dar pre iných. Vďaka Eucharistii sa tak stávame prorokmi a budovateľmi nového sveta: keď prekonávame sebeckosť a otvárame sa láske, keď pestujeme putá bratstva, keď máme účasť na utrpení našich bratov

a sestier a delíme sa o svoj chlieb a zdroje s tými, ktorí sú v núdzi, keď dávame svoje talenty k dispozícii všetkým, vtedy lámeme chlieb svojho života ako Ježiš.

Bratia a sestry, položme si teraz otázku: Nechávam si svoj život len

pre seba, alebo ho dávam ako Ježiš? Obetujem sa pre druhých, alebo som uzavretý vo svojom malom ego? Viem sa deliť v každodenných situáciách, alebo

vždy hľadám iba svoj vlastný záujem?

Panna Mária, ktorá prijala Ježiša, Chlieb zostupujúci z neba, a úplne sa s ním darovala, nech pomáha aj nám, aby sme sa, spojení s Ježišom v Eucharistii, stávali darom lásky.

**„V Eucharistii sa stretávame s Tým, ktorý sa nám úplne daroval,
ktorý sa obetoval, aby nám dal život,
ktorý nás miloval až do krajnosti.**

**Hodnovernými svedkami radosti a premieňajúcej krásy Evanjelia
sa stávame len vtedy, keď si uvedomíme, že lásku,
ktorú slávime vo Sviatosti, si nemôžeme nechať pre seba,
ale vyžaduje si, aby sme sa o ňu delili so všetkými.“**

(pápež František)

Ľudské srdce Bohočloveka je symbolom najväčšej lásky

(liturgický pohľad na sviatok)

V Katolíckej cirkvi sa Kristovo Srdce stalo predmetom osobitnej úcty.

Už v ranom stredoveku nachádzame úctu k Ježišovmu Srdcu u niektorých mystikov.

V roku 1992 vydaný Katechizmus Katolíckej cirkvi zdôvodňuje úctu k Ježišovmu Srdcu v Katolíckej cirkvi (478):

„Ježiš nás počas svojho života, svojej agónie a svojho umučenia všetkých a každého osobitne poznal a miloval a vydal sám seba za každého z nás: Boží Syn, ma miloval a vydal seba samého za mňa“ (Gal 2,20). Všetkých nás miloval ľudským srdcom. Preto najsvätejšie Ježišovo Srdce, prebodnuté za naše hriechy a pre našu spásu, sa považuje za hlavný znak a symbol... tej lásky, ktorou božský Vykupiteľ neprestajne miluje večného Otca a všetkých ľudí“ (Haurietis aquas: DS 3924).“

Ľudské srdce Bohočloveka Ježiša Krista je prameňom milosti a symbolom lásky, ktorou Boží Syn miluje všetkých ľudí. Slávnosťou Najsvätejšieho Srdca Ježišovho sa má vo veriacich prehlbovať láska a vďaka za to, že vtelený Boží Syn si zamiloval ľudí a obetoval sa za nich:

„On sa s nesmiernou láskou obetoval za nás, keď sa nechal pozdvihnúť na kríž. Z jeho otvoreného boku vyšla krv a voda, z neho pramenia sviatosti Cirkvi. Spasiteľovo otvorené Srdce priťahuje všetkých, aby s radosťou čerpali z prameňov spásy...“ (omšová prefácia).

Z vieroučného hľadiska je Kristovo Srdce predmetom viery v pravé Kristovo človečenstvo (DH 301 – 302). V Ježišovom tele bije ľudské srdce, ktoré miluje človeka nielen Božou láskou, ale aj tou najčistejšou ľudskou láskou. Ježišovo Srdce je súčasťou jeho ľudskej prirodzenosti, ktorá je spojená s jeho božskou prirodzenosťou. Preto aj označenie „Božské Srdce“ je správne, lebo ide o jednu božskú osobu Krista, v ktorej sú neoddeliteľne spojené ľudská a božská prirodzenosť.

Úcta k Ježišovmu srdcu vo východných katolíckych cirkvách

Úcta k Ježišovmu Srdcu je dlhodobou súčasťou liturgickej praxe a ľudovej zbožnosti aj v mnohých východných katolíckych cirkvách, medzi nimi aj v našej Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku.

Už v roku 1892 bol v Ríme schválený Akatist k Božskému Srdcu Ježišovmu a v roku 1903 aj ostatné liturgické texty. V rokoch 1944/45 vatikánska Kongregácia pre východnú Cirkev schválila nový formulár tohto sviatku v cirkevnej slovančine. Nepoužíva sa v ňom označenie „Božské Srdce“ a vynecháva sa aj zmienka o zjaveniach sv. Margite Márii Alacoque. Súčasne sa prikazuje sláviť tento sviatok v piatok po druhej nedeli po Svätej Päťdesiatnici – po Zostúpení Svätého Ducha.

V liturgickom kalendári našej Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku ide o sviatok Najsladšieho Pána, Boha a Spasiteľa nášho Ježiša Krista, milujúceho ľudí. Na božskej liturgii spievame:

„Vo svojom najsvätejšom Srdci, Kriste Bože, ukázal si hĺbku svojej lásky k nám. Daj, aby sme teraz tvoje prikázania zachovávali a tvoju lásku láskou oplácali. V budúcom veku nám dopraj, aby sme mali účasť na tvojej nekonečnej добрote a tešili sa z krásy tvojho božstva“ (tropár sviatku).

„Svoje najsladšie Srdce, Spasiteľ, ponúkol si ako prístav pokoja všetkým,

čo trpia a majú ťažkosti. Uveď aj nás do jeho tíšín, aby sme v ňom život skončili a stali sa hodnými jeho večnej lásky. Dovoľ nám večne pozerat' na jeho božskú slávu“ (kondák sviatku).

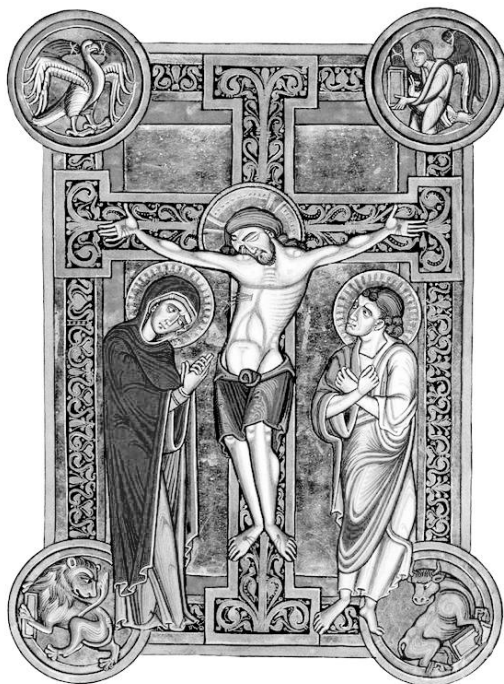
K histórii úcty k Ježišovmu Srdcu patrí aj skutočnosť, že v roku 1936 pápež Pius XI. schválil takýto úmysel apoštolátu modlitby: *„Aby sa úcta k Božskému Srdcu rozšírila aj v rozsiahlych oblastiach Ruska.“*

Medzi teológmi sa dodnes diskutuje, či kult Božského Srdca Ježišovho neprotirečí pravej tradícii východnej Cirkvi. Pravoslávni teológovia zväčša odmietajú pobožnosť a úctu k Ježišovmu Srdcu. Podľa nich Kristova láska nepotrebuje symbol, a ak by bol potrebný nejaký

symbol, tak úplne postačuje Kristov kríž.

Základom úcty k Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu je Božia láska voči nám. Predmetom úcty je fyzické Srdce Ježišovo spolu s jeho dušou obdarenou darmi prirodzenými i nadprirodzenými, a spojené s osobou Božieho Slova.

Veľký šíriteľom tejto úcty k Božského Srdcu v Prešovskej archieparchii bol v prvej polovici 20. stor. blahoslavený biskup Pavel P. Gojdič OSBM, spolu s ostatnými členmi rádu baziliánov.



Liturgický program

Liturgický program po 4. nedeli po Päťdesiatnici od 17.06. do 23.06. 2024

Pondelok 17.06.	Sv. mučeníci Manuel, Sabel a Izmael	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Mária, Štefan 2. † Andrej, Anna
Utorok 18.06.	Sv. mučeník Leontios	06:30 sv. lit. (csl.) † Ivan, Vasil' 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Juraj, Filoména 2. † Mária, Igor (panychída)
Streda 19.06.	Sv. apod. Júda, podľa tela Pánov brat	06:30 sv. lit. (csl.) * Miroslav, Mária, Adela... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Mária, Peter 2. † Vasil' (panychída)
Štvrtok 20.06.	Sv. hieromučeník Metod, patarský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) * Ľubov 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Júlia, Jozef 2. † Marián (panychída)
Piatok 21.06.	Sv. muč. Julián Tarzský zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) * Anna 18:00 sv. lit. (slov.) † Irena
Sobota 22.06.	Sv. hieromučeník Eusebios, samosatský biskup	07:00 sv. lit. (csl.) † Vasil', Mária 18:00 sv. lit. (slov.) † Emil, Andrej, Anna, Juraj
Nedeľa 23.06.	5. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. mučenica Agripína hl. 4	07:30 sv. lit. (slov.) * Ján 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Marcel, Anna, Nikolas 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Tatiana, Emil, Erika

Svätý Tychon Divotvorca

(Synaxár - životy svätých)

Amatunský biskup Mnemonios vysvätil svojho nástupcu Tychóna za diakona a ustanovil ho za správcu chrámu. Čistota jeho života a horlivosť za pravú vieru ho doporúčili na túto hodnosť.

Neskôr metropolita Epifanio Salamis ho vysvätil na biskupa. Jeho životopis, ktorého autorom je Ján Almužník, obsahuje mnohé legendárne prvky

Podľa neho so zápalom postupoval proti pohanskému kultu, najmä k bohyni Afrodite.

Svätý Tychon sa s apoštolskou horlivosťou snažil obracať neverných na

pravú vieru. Mal v tom veľký úspech, po usilovnej práci sa presunul do Blaženosti okolo roku 425.

Divotvorcom ho cirkev nazvala kvôli mnohým zázrakom, ktoré Boh skrze neho počas života konal.

Jeho otec bol pekár. Kedykoľvek ho otec nechal v obchode rozdával chudobným chlieb. Raz ho za to otec potrestal, ale on sa modlil k Bohu tak, že sa im zázračne sýpka opäť naplnila

pšenitou. Až tak, že sa len ťažko dali zatvoriť dvere.

Inokedy zasadil suchý konárik viniča a ten sa zazelenal a v svojom čase priniesol plody. Už od 7. storočia putovalo k Tychonovmu hrobu množstvo veriacich.

Meno svätého Tychona znamená niečo ako „zasiahnuť značku“. A práve jeho meno, ktoré má spoločné s pohanským božstvom vína, viedlo niektorých veriacich k presvedčeniu, že sa nejedná o historickú postavu, ale len predĺženie kultu bôžika. Túto tézu vyvrátil belgický jezuita a cirkevný historik



Hippolyte Delehaye (+1941).

Ľudové prejavy úcty rozšírené medzi ľuďmi, ktorí sa živili výrobou vína, viedli k podobnostiam v čase, keď vedľa seba spolunažívali pohania a kresťania.

Samostatný termín oslavy vinohradníctva dokazuje, že medzi naším svätcom a pohanskými rituálmi nie je žiadna spojitosť.

Liturgická spomienka sv. Tychona je 16. júna.

Žobrák

(príbehy pre potešenie duše)

Keď zomrel kalif, trón zostal dočasne prázdny. Bezočivo si naň sadol biedny žobrák.

Veľký vezír prikázal strážam, aby sa chopili trhana, ktorý sa dopustil takéhoto zneuctenia, ale on len povedal: „Ja som viac než kalif.“

„Ako sa opovažuješ povedať niečo také!“ Skríkol veľký vezír ohromene. „Viac než kalif je len prorok!“

„Ale ja som viac než prorok,“ pokračoval žobrák neohrozene.

„Čo?! Ako sa opovažuješ, ty nešťastník! Viac než prorok je len Boh!“

„Ja som viac než Boh.“

„Ty jeden...!“ zreval veľký vezír na pokraji mŕtvice. „Stráže! Okamžite rozpárajte tohto naničhodníka! Kto by mohol byť viac než Boh? Nikto!“

„Veď práve, ja som nikto.“

* * * *

Falošné peniaze

Bol raz jeden obchodník, ktorý mal obchod na veľmi frekventovanej ulici. Do obchodíka prichádzalo mnoho ľudí, ktorí si kúpovali jeho tovar.

Muž stál pri pokladni a rozdeľoval do rôznych priehradok mince a bankovky. Jeden jeho priateľ, ktorý sa zastavil v obchodíku na kus reči, si všimol, že obchodník má malú priehradku, do ktorej ukladá falošné bankovky, alebo bankovky, ktoré už boli stiahnuté z obehu. Napriek tomu však zákazníkom,

ktorí nimi zaplatili, odpovedal s úsmevom a bez námietok.

„Čo to robíš?“ čudoval sa priateľ. „Prijal si falošné mince a ani si nemukol!“

Obchodník sa smutne usmial. „Vidíš, keď sa mi to stane, pomyslí si, že aj ja som len bezcenná minca, no Boh ma napriek tomu prijíma bez výhrad.“

V Evanjeliu nachádzame totiž Ježišove slová: „Poslední budú prvými.“

* * * *

Kto je svätý?

Chlapček fascinovane pozoroval veľkolepé vitráže okien v chráme, cez ktoré žiarilo slnko, keď zrazu povedal: „Teraz už chápem, kto je svätý,“

„Vážne?“, opýtal sa katechéta prekvapene chlapca.

„Je to človek, cez ktorého prechádza svetlo.“